

Aika 08.02.2023, klo 13:01 - 15:03

Paikka Kunnanhallituksen kokoushuone

Käsitellyt asiat

- § 1 **Kokouksen laillisuus, päätösvaltaisuus ja työjärjestyksen hyväksyminen**
- § 2 **Pöytäkirjan tarkastus**
- § 3 **Kansallinen ikäohjelma vuoteen 2030**
- § 4 **Puumalan kunnan suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi vuosille 2022-2025**
- § 5 **Vanhus- ja vammaisneuvoston toimintasuunnitelman toteutuminen vuonna 2022**
- § 6 **Puumalan kansalaisopiston toiminnan kehittäminen**
- § 7 **Eroppyntö Puumalan kunnan vanhus- ja vammaisneuvoston jäsenyydestä ja uuden jäsenen ehdottaminen kunnanhallitukselle**
- § 8 **Senioritupa-toiminnan organisointi vuonna 2023**
- § 9 **Muut asiat**

Saapuvilla olleet jäsenet

Kari Laamanen, puheenjohtaja
Sonja Hämäläinen
Pirkko Ihanamäki
Eeva-Liisa Luukkonen
Anu Valtonen
Helvi Valtonen

Muut saapuvilla olleet

Anna-Mari Summanen, hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja, sihteeri

Poissa

Liisa-Leena Vidman

Allekirjoitukset

Kari Laamanen
Puheenjohtaja

Anna-Mari Summanen
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Anu Valtonen

Helvi Valtonen

§ 1

Kokouksen laillisuus, päätösvaltaisuus ja työjärjestyksen hyväksyminen

Valmistelija / lisätiedot:

Anna-Mari Summanen

anna-mari.summanen@puumala.fi

hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja

Esityslista on lähetettävä Puumalan kunnan käytänteiden mukaisesti vähintään neljä päivää ennen kokousta, mikäli erityiset syyt eivät ole esteenä. Esityslista on lähetetty sähköisesti 2.2.2023.

Päätös

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Esityslista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

§ 2

Pöytäkirjan tarkastus

Valmistelija / lisätiedot:
Anna-Mari Summanen
anna-mari.summanen@puumala.fi
hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja

Vanhus- ja vammaisneuvosto valitsee tälle kokoukselle kaksi pöytäkirjantarkastajaa.

Pöytäkirja tarkastetaan mahdollisuuksien mukaan heti kokouksen jälkeen ja se on nähtävänä Kuntalain 140 §:n mukaisesti kunnan verkkosivuilla.

Ehdotus

Esittelijä: Anna-Mari Summanen, hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja

Tämän kokouksen pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan Anu Valtonen ja Helvi Valtonen.

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Anu Valtonen ja Helvi Valtonen.

§ 3

Kansallinen ikäohjelma vuoteen 2030

Valmistelija / lisätiedot:
Anna-Mari Summanen
anna-mari.summanen@puumala.fi
hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja

Väestön vanhenemiseen varautumiseksi laadittiin vuonna 2020 Kansallinen ikäohjelma vuoteen 2030: Tavoitteena ikäkyvykäs Suomi. Ikäohjelman 2030 keskeisinä vaikuttavuustavoitteina on suunnata ennaltaehkäiseviä ja toimintakykyä parantavia toimia iäkkäälle väestölle ja riskiryhmille, pidentää ikääntyvien työkäisten toimintakykyä ja työuria, lisätä ja mahdollistaa vapaaehtoistoimintaa, varmistaa iäkkäiden palvelujen yhdenvertaisuus, tehokkaampi koordinaatio ja taloudellinen kestävyys, lisätä asumisen ja asumisympäristöjen ikäystävällisyyttä ja nostaa esille suomalaista ikäteknologian kehittämistä ja hyödyntämistä.

Joulukuussa 2022 Valtioneuvosto linjasi Kansallista ikäohjelmaa koskevassa periaatepäätöksessään tavoitteista ja toimenpiteistä, joilla tähdätään poikkihallinnollisesti ja laaja-alaisesti väestön ikääntymisen varautumiseen. Päätös sisältää periaatteet ikäohjelman toteuttamisesta vuoteen 2030 saakka sekä vuosien 2023-2027 toimeenpanosuunnitelman ja alustavat toimenpide-ehdotukset vuosille 2027-2030. Periaatepäätöksellä tavoitellaan iäkkäiden henkilöiden toimintakykyyn vaikuttamista eri tavoin, esimerkiksi sitä tukevalla asumisella ja teknologialla. Samalla pyritään iäkkäiden osallisuuden vahvistamiseen. Päätös kannustaa myös taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä palvelujärjestelmän toteuttamiseen.

Hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja esittelee kokouksessa Kansallista ikäohjelmaa koskevan periaatepäätöksen tavoitteet ja toimenpiteet.

Ehdotus

Esittelijä: Anna-Mari Summanen, hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja

Vanhus- ja vammaisneuvosto merkitsee tietoonsa saatetuksi Valtioneuvoston julkaiseman periaatepäätöksen ja toimeenpanosuunnitelman vuosille 2023-2027 sekä alustavat toimenpide-ehdotukset vuosille 2027-2030 julkaisusta Kansallinen ikäohjelma vuoteen 2030: Tavoitteena ikäkyvykäs Suomi.

Päätös

Vanhus- ja vammaisneuvosto merkitsi tietoonsa saatetuksi Valtioneuvoston julkaiseman periaatepäätöksen ja toimeenpanosuunnitelman vuosille 2023-2027 sekä alustavat toimenpide-ehdotukset vuosille 2027-2030 julkaisusta Kansallinen ikäohjelma vuoteen 2030: Tavoitteena ikäkyvykäs Suomi.

§ 4

Puumalan kunnan suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi vuosille 2022-2025

Valmistelija / lisätiedot:
Anna-Mari Summanen
anna-mari.summanen@puumala.fi
hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja

Puumalan kunnan vanhus- ja vammaisneuvosto päätti 16.9.2022 kokouksessaan (§ 24) Puumalan kunnan ikääntyneen väestön tukemiseksi vuosille 2022-2025 laadittavan suunnitelman työryhmästä ja aikataulusta. Työryhmä kokoontui kaksi kertaa syksyn 2022 aikana. Lisäksi 3.11.2022 järjestettiin Ikäihmisten seminaari, josta saatiin paljon materiaalia suunnitelmaan.

Suunnitelma on nyt kirjoitettu ja siihen on koottu varsinaisen suunnitelman tavoitteet toimenpiteineen, aikatauluineen ja vastuutahoineen. Lisäksi suunnitelmasta löytyy keskeisiä puumalalaisen ikääntyvän väestön tunnuslukuja ja Puumalan alueen palveluja, jotka ovat merkityksellisiä ikääntyvälle väestölle. Edelleen suunnitelmassa on Puumalan kuntastrategian keskeiset elementit ja kunnan vanhus- ja vammaisneuvoston voimassa olevan toimintakauden toimintasuunnitelma, jotka ovat ohjenuoria tälle suunnitelmalle. Suunnitelmaan on otettu mukaan myös lyhyt koonti Etelä-Savon hyvinvointialueen ikäohjelmasta vuoteen 2030. Nämä kaikki sekä useat valtakunnalliset ohjeet, suunnitelmat ja määräykset muodostavat kokonaisuuden, joilla pyritään tukemaan hyvää vanhuutta Puumalassa.

Hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja esittelee suunnitelman kokouksessa.

Ehdotus

Esittelijä: Anna-Mari Summanen, hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja

Vanhus- ja vammaisneuvosto merkitsee tietoonsa saatetuksi Puumalan kunnan ikääntyneen väestön tukemiseksi vuosille 2022-2025 -suunnitelman tämän hetkisen version sekä tekee tarvittaessa muutosehdotuksia suunnitelmaan sekä päättää suunnitelman jatkoaikataulusta.

Päätös

Vanhus- ja vammaisneuvosto hyväksyi Puumalan kunnan suunnitelman ikääntyneen väestön tukemiseksi vuosille 2022-2025 sovituin muutoksin: tavoitteiden järjestys, tavoitteiden 2 ja 3 täsmällistäminen sekä tarkasteluversion kohdan 3 toimenpiteiden lisäys digipalveluiden ja kylille jalkautumisen osalta.

Vanhus- ja vammaisneuvosto päätti tehdä hyvinvointilautakunnalle seuraavan ehdotuksen:

Hyvinvointilautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle, että se tekisi valtuustolle seuraavan ehdotuksen:

Valtuusto päättää hyväksyä Puumalan kunnan suunnitelman ikääntyneen väestön tukemiseksi 2022-2025 liitteen mukaisesti.

§ 5

Vanhus- ja vammaisneuvoston toimintasuunnitelman toteutuminen vuonna 2022

Valmistelija / lisätiedot:
Anna-Mari Summanen
anna-mari.summanen@puumala.fi
hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja

Puumalan kunnan vanhus- ja vammaisneuvosto on päättänyt (14.12.2021 § 29) toimintansa painopisteiksi ¹⁾ Hyvinvoinnin ja turvallisuuden, ²⁾ Osallisuuden ja vaikuttamisen, ³⁾ Toimintaympäristön sekä ⁴⁾ Palvelujen, tukitoimien ja muiden etuuksien järjestämisen ja saatavuuden. Samassa pykälässä vanhus- ja vammaisneuvosto päätti, että suunnitelma päivitetään, kun kunta on päivittänyt kuntastrategian vuoden 2022 aikana. Kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan (13.6.2022 § 23) Puumalan kuntastrategian päivityksen. Vanhus- ja vammaisneuvoston tulee tarkastella omaa toimintasuunnitelmaansa uuden kuntastrategian näkökulmasta ja miettiä, onko omalle toimintasuunnitelmalle päivitystarvetta.

Puumalan kunnan vanhus- ja vammaisneuvoston toiminnan painopisteiden tavoitteet ovat seuraavat:

Hyvinvointi ja turvallisuus:

Tavoitteena on hyvinvoiva kuntalainen, joka tuntee olonsa turvalliseksi.

- Huomioimme toiminnassamme eri elämäntilanteissa olevat ikäihmiset ja vammaiset.
- Vaikutamme siihen, että palvelut ovat kaikille sopivia.
- Edesautamme, että kaikilla on turvallisuudentunne siitä, että elämä jatkuu ja palvelut ovat toimivia henkilön tilanteesta huolimatta.
- Edistämme jokaisen henkilön oman kodin esteettömyyttä.
- Välitämme eri toimijoille tietoa, miten vanhusten ja vammaisten hyvinvointia ja toimintakykyä voisi ylläpitää ja edistää mm. liikunta-, kulttuuri- ja kirjastopalveluissa sekä kansalaisopiston opetustoiminnassa.
- Järjestämme yhteistyössä kunnan ja muiden eri toimijoiden kanssa vuosittaisen vanhustenviikon ja kansainvälisen vammaistenpäivän.
- Esitämme kansalaisopistolle ja eri järjestöille, että ikäihmisille ja vammaisille järjestetään koulutustilaisuuksia, mikä on hyvä arki: turvallisuus, päätösvalta, lähellä olevat palvelut, sosiaaliset suhteet, hyvä ravinto, riittävä liikunta, näin saat rahasi riittämään/oman talouden hallinta jne.

Osallisuus ja vaikuttaminen:

Tavoitteena on, että ikäihmiset ja vammaiset osallistetaan erilaisten palvelujen kehittämiseen ja mahdollistetaan asioihin vaikuttaminen.

- Teemme esityksiä ja aloitteita sekä annamme lausuntoja ikäihmisiä ja vammaisia koskevissa kysymyksissä.
- Tiedotamme aktiivisesti kunnan eri hallinonaloille, että ikäihmisiä ja vammaisia koskevat asiat on tuotava vanhus- ja vammaisneuvostolle lausunnolle jo suunnitteluvaiheessa.

- Järjestämme joka toinen vuosi keväisin Ikäihmisten seminaarin, jossa keskustellaan siitä, millaisia toiveita ja tarpeita puumalalaisilla ikäihmisillä on Puumalassa ikäihmisille palveluja järjestäville tahoille.
- Kehitämme myös vammaisille erilaisia osallistamistapoja, joissa kuullaan, millaisia toiveita ja tarpeita puumalalaisilla vammaisilla on.
- Valmistelemme yhteistyössä eri toimijoiden kanssa valtuustokausittain (neljäksi vuodeksi) suunnitelman ikääntyneen väestön tukemiseksi, jossa otamme huomioon Ikäihmisten seminaarissa esiin tulleet toiveet ja tarpeet sekä kuntastrategian ja hyvinvointipalvelujen toimeenpano-ohjelman. Suunnitelman toteutumista arvioidaan kahden vuoden välein.
- Kehitämme suoratoistopalveluja ikäihmisille ja vammaisille.
- Toimimme avoimesti.
- Edistämme osallisuutta myös selkokielisellä tiedottamisella.

Toimintaympäristö:

Tavoitteena on, että ikäihmisten ja vammaisten toimintaympäristö mahdollistaa hyvän elämän.

- Edellytämme, että ne toimijat, jotka ovat vastuussa ikäihmisten ja vammaisten toimintaympäristöstä, huomioivat niissä turvallisuuden, terveellisyys, yhteisöllisyyden ja esteettömyyden.

Palvelujen, tukitoimien ja muiden etuuksien järjestäminen ja saatavuus:

Tavoitteena on, että palvelut, tukitoimet ja etuudet ovat jokaiselle tarkoituksenmukaiset ja hyvin saatavilla.

- Toimimme tiedon välittäjänä ikäihmisten ja vammaisten oikeuksien takaamiseksi ja palvelujen saamiseksi.
- Edellytämme ikäihmisten ja vammaisten näkökulman huomioimista palvelujen tuottamisessa: esteettömyys ja saatavuus.
- Pidämme esillä huolta haja-asutusalueella asuvien ikäihmisten ja vammaisten palvelujen tavoitettavuuden säilymisestä.
- Seuraamme palvelujen tuottamisessa esiintyviä epäkohtia ikäihmisten ja vammaisten näkökulmasta ja teemme esityksiä epäkohtien korjaamiseksi.
- Edellytämme, että kunta järjestää säännöllistä ja toistuvaa digiopastusta.
- Edellytämme, että kansalaisopisto tarjoaa jatkuvasti digikursseja.

Lisäksi vanhus- ja vammaisneuvoston tulee tarkastella toimintasuunnitelman toteutumista vuoden 2022 osalta.

Ehdotus

Esittelijä: Anna-Mari Summanen, hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja

Vanhus- ja vammaisneuvosto päättää, onko tarvetta päivittää vanhus- ja vammaisneuvoston toimintasuunnitelmaa päivitetyn kuntastrategian mukaiseksi. Mikäli päivitykselle on tarve, vanhus- ja vammaisneuvosto päättää, miltä osin toimintasuunnitelmaa päivitetään. Lisäksi vanhus- ja vammaisneuvosto arvioi toimintasuunnitelman toteutumisen vuoden 2022 osalta ja kirjaa ylös havaitut asiat.

Päätös

Vanhus- ja vammaisneuvosto päätti, että nykyisen valtuustokauden vanhus- ja vammaisneuvoston toimintasuunnitelmalle ei ole päivitystarvetta. Vanhus- ja vammaisneuvosto arvioi toimintasuunnitelman vuoden 2022 osalta ja totesi, että muuten painopisteiden tavoitteet ovat toteutuneet, mutta jokaisen henkilön oman

kodin esteettömyyden edistäminen on haastava vanhus- ja vammaisneuvoston toimesta. Lisäksi suoratoistopalvelujen kehittäminen ikäihmisille ja vammaisille ei ole toteutunut resurssivajeen vuoksi. Edellä mainittujen tavoitteiden osalta vanhus- ja vammaisneuvosto totesi, että niiden toteutumista pyritään edistämään jatkossa muun muassa tiedottamisen ja resurssien osalta.

§ 6

Puumalan kansalaisopiston toiminnan kehittäminen

Valmistelija / lisätiedot:
Anna-Mari Summanen
anna-mari.summanen@puumala.fi
hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja

Puumalan kuntastrategian Hyvinvointi-painopistealueen yhtenä tavoitteena on kansalaisopiston kurssitarjonnan uudistaminen ja monipuolistaminen. Lisäksi kansalaisopistossa on tapahtumassa pieniä organisatorisia muutoksia, joita hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja esittelee kokouksessa. Kansalaisopiston toiminnan kehittämisen suuntaviivoista on olennaista pyytää näkemyksiä myös vanhus- ja vammaisneuvostolta.

Ehdotus

Esittelijä: Anna-Mari Summanen, hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja

Vanhus- ja vammaisneuvosto keskustelee kansalaisopiston tulevaisuusnäkymistä ja esittää näkemyksensä ja toiveensa sen kehittämisestä kurssitarjontoihin.

Päätös

Vanhus- ja vammaisneuvosto keskusteli kansalaisopiston tulevaisuusnäkymistä ja esitti toiveena perheiden yhteisten (esim. lapsi ja vanhempi tai lapsi ja isovanhempi) kurssien toteuttamisen.

§ 7

Eropyyntö Puumalan kunnan vanhus- ja vammaisneuvoston jäsenyydestä ja uuden jäsenen ehdottaminen kunnanhallitukselle

Valmistelija / lisätiedot:
Anna-Mari Summanen
anna-mari.summanen@puumala.fi
hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja

Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä Essotella on ollut edustus kunnan vanhus- ja vammaisneuvostossa. Vuoden 2023 alusta astui voimaan hyvinvointialueuudistus. Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisan linjauksen mukaisesti sen työntekijät ja viranhaltijat eivät ole mukana vanhus- ja vammaisneuvostojen varsinaisina jäseninä. Tämän vuoksi Eloisan työntekijä, asumispalveluyksikön esimies Liisa-Leena Vidman on pyytänyt eroa vanhus- ja vammaisneuvostosta.

Vanhus- ja vammaisneuvosto keskustelee tilanteesta ja mahdollisesta uudesta jäsenestä. Lisäksi vanhus- ja vammaisneuvoston tulee ehdottaa uuden jäsenen nimeämistä kunnanhallitukselle.

Ehdotus

Esittelijä: Anna-Mari Summanen, hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja

Vanhus- ja vammaisneuvosto toteaa Liisa-Leena Vidmanin eropyynnön vanhus- ja vammaisneuvoston jäsenyydestä ja vie tiedon edelleen eteenpäin kunnanhallitukselle. Lisäksi vanhus- ja vammaisneuvosto keskustelee mahdollisesta uudesta jäsenestä ja ehdottaa uuden jäsenen nimeämistä kunnanhallitukselle.

Päätös

Vanhus- ja vammaisneuvosto totesi Liisa-Leena Vidmanin eropyynnön vanhus- ja vammaisneuvoston jäsenyydestä. Lisäksi vanhus- ja vammaisneuvosto päätti esittää kunnanhallitukselle, että kunnanhallitus valitsisi jäsenistään edustajan vanhus- ja vammaisneuvostoon.

§ 8

Senioritupa-toiminnan organisointi vuonna 2023

Valmistelija / lisätiedot:
Anna-Mari Summanen
anna-mari.summanen@puumala.fi
hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja

Vanhus- ja vammaisneuvosto päätti kokouksessaan (16.11.2022 § 31), että Senioritupa-toiminta jatkuu vuonna 2023 samoin periaattein kuin vuonna 2022. Vanhus- ja vammaisneuvosto päätti myös, että vuoden 2023 ensimmäinen Senioritupa-toimintakerta järjestetään maanantaina 9.1.2023 klo 12, jolloin pidetään samalla koontipalaveri kevään 2023 järjestelyvuoroista yhdistysten kanssa. Tästä ilmoitetaan 4.1.2023 ilmestyvässä Puumala-lehdessä. Vuoden 2023 ensimmäisen puolikkaan Senioritupa-kerrat ovat seuraavat: 9.1., 6.2., 6.3., 3.4., 8.5. ja 5.6. Lisäksi vanhus- ja vammaisneuvosto hyväksyi jo vakiintuneen käytänteen, jonka mukaisesti Senioritupa-toiminnan aikana tarjottavat kahvitukset maksaa edelleen Puumalan kunta. Kunta vastaa myös toiminnan ilmoituskuluista.

Tammikuun 9. päivänä pidetyssä tapaamisessa sovittiin koko vuoden Senioritupa-toiminnan ajankohdat vastuutahoineen. Nämä ovat seuraavat:

- 9.1.2023 / Sydänyhdistys
- 6.2.2023 / Eläkeliitto
- 6.3.2023 / Kalevalaiset naiset
- 3.4.2023 / Lions Club Puumala
- 8.5.2023 / Viljakansaaren maa- ja kotitalousseura
- 5.6.2023 / Viljakan Virkeet
- 3.7.2023 / Lintusalon Martat
- 7.8.2023 / Kirkonkylän Martat
- 4.9.2023 / Puumalan Äijät
- 2.10.2023 / Diabetes-yhdistys
- 6.11.2023 / Eläkeliitto, Elsat
- 4.12.2023 / Sydänyhdistys

Ehdotus

Esittelijä: Anna-Mari Summanen, hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja

Vanhus- ja vammaisneuvosto merkitsee Senioritupa-toiminnan vuoden 2023 aikataulun vastuutahoineen tietoonsa saatetuksi.

Päätös

Vanhus- ja vammaisneuvosto merkitsi Senioritupa-toiminnan vuoden 2023 aikataulun vastuutahoineen tietoonsa saatetuksi.

§ 9

Muut asiat

Valmistelija / lisätiedot:
Anna-Mari Summanen
anna-mari.summanen@puumala.fi
hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja

1. Ikääntyneiden hyvään asumiseen hyvinvointialueilla -verkkoseminaari 23.3.2023.
2. Ikiliikkuja-viikko 2023.
3. Kansallisen ikäohjelman juhlaseminaari 9.3.2023.
4. Ravitsevaa ruokaa ja ruokailoa - yhdessä syöden -kampanja
5. Lisää voimaa vuosiin -webinaari 16.3.2023.
6. Kulttuuritoiminnan kuulumiset
7. Eeva-Liisa Luukkonen tiedotti: Kansainvälinen liikuntapäivä 4.3.2023
8. Kari Laamanen tiedotti: Eloisan vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto ovat toivoneet palautetta ja kokemuksia hyvinvointialueen alkuvaiheesta. Todettiin, että kokemukset ovat olleet hyviä. Edelleen toivottiin sekä Eloisan työntekijöiden jalkautumista kuntiin että ajankohtaisten asioiden tehokasta tiedottamista.

Ehdotus

Esittelijä: Anna-Mari Summanen, hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja

Vanhus- ja vammaisneuvosto merkitsee edellä mainitut ilmoitusasiat tietoonsa saatetuksi.

Päätös

Vanhus- ja vammaisneuvosto merkitsi edellä mainitut ilmoitusasiat tietoonsa saatetuksi.